

Pangstart for Alefa (5)

Alefa Thomson (5) har oddsen mot seg i et av verdens fattigste land, men hun har fått en start som gir henne flere fordeler.

Av: Anette Torjusen

Foto: Håvard Bjelland

– Dere må bare vente litt, smiler Alefa Thomson, i det hun løper og hopper om hverandre over gårdsplassen, og forsvinner mellom hus og klesvask.

Femåringen bor i landsbyen Kambuwe i Malawi. Like ved huset hennes har Kirkens Nødhjelp bygd en førskole, grønnsakshage, toaletter og brønner. Prosjektet er del av et større samarbeid med Utviklingsfondet og NMBU som er finansiert av norske myndigheter.

– Nå er jeg her igjen, smiler hun, og forteller at hun bare måtte å se på noen skuespillere som hadde kledd seg ut i gatene.

– Det er akkurat slik hun er, ler mamma Sarah Thomson, og fortsetter:

– Den jenta kan ikke sitte rolig et sekund.

Forebygger sult

Det er ikke gitt at jenter som Alfa vokser seg sterke og sunne i Malawi.

50 prosent av alle barn under fem år har fått hemmet veksten sin som følge av sult, mens kun 40 prosent har tilgang til førskole. Der hvor Norge stort sett toppe alle statistikker,

kommer Malawi på bunnen som et av verdens fattigste land. Det å få en god start med nok mat, vann, førskole og gode oppvekstvilkår er helt avgjørende for at jenter som Alefa skal komme seg ut av fattigdom.

Alefa er på førskolen hver eneste dag. Akkurat i dag er det matematikk og dans som står på timeplanen. Og hva er vel bedre enn å slå de to fagene sammen. Så det Alefa gjør i dag, er å danse tallene, rett og slett. Der barna lager en stor sirkel som skal symbolisere tallet null.

I kroken sitter to gutter og slår takten på to tomme plastflasker, mens læreren klapper i hendene.

I det de danser kommer lukten sigende. Det er bare å følge lukten, så finner vi frem til kjøkkenet i det lille murhuset rett utenfor. Så kommer signalet alle har ventet på. Maten er klar.

Først løper alle barna til vannkrana for å vaske hendene. Tappekranen er en av 33 som er bygd i prosjektet i området Kalulu.

– Nå er maten her, roper barna, og stiller seg i kø. Det er ikke tvil om at det er 120 sultne barn som nå er klare.

Foreldrene som bytter på å lage maten, er også med i et grønnsaksprosjekt i tilknytning til førskolen. Her får tolv bønder opplæring i moderne jordbruksmetoder. Bøndene lærer om frø, gjødsel, planting og konservering. De får besøk av en agronom hver uke, og de har investert i et vanningsystem som gjør at de kan bruke minimalt med vann ved hjelp av dryppirrigasjon. Grønnsakene som dyrkes her, brukes i maten til førskolebarna.

Hjelpsom

Vel hjemme fra førskolen ligger ikke Alefa på latsiden. Hun er allerede i ferd med å tenne opp bål for moren sin på kjøkkenet. Til middag i dag står nemlig maisretten nshima på menyen. Etter at hun har tent opp, løper hun bort til vannkrana med den lille bøtta si for å hente vann til middagen.

– Hun er utrolig hjelpsom, hun vet ikke hva godt hun kan gjøre.

Sammen med søskenflokkene på seks, bor hun i et lite hus, men det er nok av oppgaver som må gjøres.

– Jeg feier ofte gulvet, serverer mat, vasker opp og henter vann, forklarer hun.

Med kort vei til mat, vann, førskole og skole, har Alefa store muligheter for å nå langt.

Forskning viser nemlig at de første årene av et barns liv er viktige med tanke på videre utdanning. Barn som har gått på førskole, klarer seg bedre på skolen og har større sjanse for å gjennomføre og få seg en videre utdanning.

– Etter jeg har spist skal jeg tegne med vann i sanden, smiler hun.